

28638 Mensenhandel

Nr. 115 Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 mei 2014

Op 28 november 2013 heeft uw Kamer een motie van de leden Segers en Van Laar aangenomen (Kamerstuk 33 750 IV, nr. 16). In deze motie wordt de regering verzocht om te bezien of er gezamenlijk met de ministeries op Aruba, Curaçao en Sint Maarten en in samenwerking met de bijzondere gemeenten een onafhankelijk onderzoek ingesteld kan worden naar de aard en omvang van mensenhandel, gedwongen prostitutie en seksueel misbruik op de genoemde eilanden en naar de effectiviteit van het huidige beleid.

Mede namens de minister Veiligheid en Justitie, bericht ik u als volgt.

De rechtshandhaving - en daarmee ook de voorkoming en bestrijding van mensenhandel - valt onder de autonome bevoegdheden van de landen. Dit betekent onder meer dat het primair aan de landen is om onderzoek te (laten) verrichten.

Nederland hecht evenwel sterk aan de bestrijding van mensenhandel. In het kader van de samenwerking met de drie andere landen binnen het Koninkrijk levert Nederland daaraan een bijdrage.

Zoals ik u meldde in mijn brief van 22 augustus 2013 aan uw Kamer aangaande het rapport "Trafficking in Persons" (TIP)(Kamerstuk 28 638, nr. 101), vindt deze samenwerking plaats onder het Memorandum of Understanding inzake samenwerking bij het voorkomen en bestrijden van mensenhandel en -smokkel dat op 20 juni 2011 ondertekend is door de ministers van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Nederland. Hierin spraken de vier ministers van Justitie af om de samenwerking te intensiveren bij en prioriteit te geven aan het voorkomen en bestrijden van mensenhandel en mensensmokkel, als ook het opvangen van slachtoffers van mensenhandel in Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland. De landen delen kennis en ervaringen. De voortgang hierop wordt op structurele basis besproken door de aangewezen Landelijke Coördinatoren.

De ministers van Justitie hebben afgesproken dat het Memorandum of Understanding drie jaar nadat het van kracht werd, d.w.z. in 2014, zal worden geëvalueerd.

Hoe het evaluatietraject er uit zal zien is onderwerp van gesprek tussen de vier ministers van Justitie tijdens het aankomende Justitieel Vierpartijenoverleg (JVO) van 11 juni a.s. Na de evaluatie zal u geïnformeerd worden over de uitkomsten daarvan.

Vooruitlopend op de evaluatie heeft Nederland naar aanleiding van uw motie de mogelijkheid van een gezamenlijk onderzoek voorgelegd aan Aruba, Curaçao en Sint Maarten. De bruikbaarheid van een dergelijk onderzoek is niet direct voor alle landen zichtbaar, mede met het oog op de aanwezigheid van reeds opgeleverde onderzoeksrapporten. Derhalve zal aan de hand van de evaluatie worden bezien of een gezamenlijk onderzoek toegevoegde waarde heeft ten opzichte van de onderzoeken die reeds hebben plaatsgevonden naar inspanningen voor de bestrijding van mensenhandel, gedwongen prostitutie en seksueel misbruik in het Caribische deel van het Koninkrijk.

Zo is in 2013 op Aruba een stand-van-zaken-onderzoek uitgevoerd in samenwerking met de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM)¹, waarin de tegen mensenhandel genomen maatregelen geanalyseerd zijn en sterke en zwakke punten in wetgeving, beleid, procedures, uitvoering en samenwerking werden geïdentificeerd.

Voor Curaçao en Sint Maarten is in april 2010 de Bestuurlijke rapportage mensenhandel en mensensmokkel opgesteld.² Daarin werd onderzoek gedaan naar de aard en omvang mensenhandel en mensensmokkel. Centraal stond een analyse en beschrijving van strafrechtelijke onderzoeken. Voor de bestuurlijke aanpak van mensenhandel werden enkele aanbevelingen gedaan.

De Bestuurlijke rapportage is deels gebaseerd op door het Openbaar Ministerie uitgevoerde Criminaliteitsbeeldanalyse (CBA) Curaçao van 2008. Het CBA wordt periodiek opgesteld en het volgende CBA Curaçao zal naar verwachting in 2014 worden opgeleverd.³ Daarin zal onder meer een beeld worden gepresenteerd van de genomen maatregelen ter bestrijding van mensenhandel, gedwongen prostitutie en seksueel misbruik.

In Sint Maarten zijn de aanbevelingen uit de Bestuurlijke rapportage overgenomen door het Openbaar Ministerie van Sint Maarten in het CBA dat begin 2012 verscheen⁴. Het OM gaf prioriteit aan bestrijding van mensenhandel; zo maakt het Openbaar Ministerie deel uit van de commissie die een nieuw prostitutiebeleid formuleert en wordt toegezien op reguliere multidisciplinaire controles.⁵ De verwachting is dat het volgende CBA in 2014 wordt uitgevoerd.

Zoals mijn ambtsgenoot van Veiligheid en Justitie u in januari gemeld heeft,⁶ is er in 2013 een Veiligheidsbeeld verschenen over Caribisch Nederland.⁷ Voor dit Veiligheidsbeeld is gebruik gemaakt van registraties en gegevens uit schriftelijke

¹ A Situational Analysis of Aruba's Response to Human Trafficking, IOM, september 2013, zie http://publications.iom.int/bookstore/index.php?main_page=product_info&cPath=41_7&products_id=1015

² Bestuurlijke rapportage mensenhandel en mensensmokkel in Curaçao en Sint Maarten, april 2010, Openbaar Ministerie Nederlandse Antillen

³ Persbericht Parket Procureur-Generaal "Start Criminaliteitsbeeldanalyse Curaçao 2013", zie <http://www.openbaarministerie.org/images/stories/Persberichten/Curacao/Start%20Criminaliteitsbeeldanalyse%20Curaao%202013%20NL.pdf>

⁴ Criminaliteitsbeeldanalyse Sint Maarten. Een onderzoek naar georganiseerde en commune criminaliteit, KLPD Dienst IPOL / KPSM, december 2011, zie <http://www.sintmaartengov.org/SiteCollectionImages/attachment.pdf>

⁵ Jaarplan 2014 Openbaar Ministerie parket in eerste aanleg Sint Maarten

⁶ Kamerstuk ³³ 750 IV, nr. 24

⁷ Veiligheidsbeeld BES-eilanden 2013. Criminaliteit, regelovertreding en overlast op Bonaire, Sint Eustatius en Saba, KNP (DLIO) en KMar, juli 2013, zie <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2014/01/17/veiligheidsbeeld-bes-2013.html>

bronnen van organisaties in het veiligheidsdomein, interviews met experts en literatuuronderzoek. Op basis hiervan is een inschatting gemaakt van het voorkomen van mensenhandel op de drie eilanden. Naar aanleiding van de bevindingen in het Veiligheidsbeeld heeft ook het Openbaar Ministerie van Bonaire, Sint Eustatius en Saba mensenhandel tot een van de prioriteiten benoemd.⁸

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

R.H.A. Plasterk

⁸ Jaarplan 2014 Openbaar Ministerie parket in eerste aanleg Bonaire, Sint Eustatius en Saba